

SAMENWERKINGSPROTOCOL
TUSSEN
DE COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS
EN
DE AUTORITEIT VOOR FINANCIËLE DIENSTEN EN MARKTEN

INHOUD

I.	Voorwerp en toepassingsgebied	5
II.	Samenwerkingsvormen.....	5
1	Spontane informatieoverdracht.....	5
2	Informatieverzoek	6
3	Raadpleging en bijstand	6
III.	Nadere regels voor samenwerking.....	6
1	Informatie-, raadplegings- en bijstandsverzoek.....	6
2	Communicatiemiddelen	7
3	Gebruik van de in het kader van dit Protocol verkregen informatie	7
4	Vertrouwelijkheid	7
IV.	Periodieke bilaterale vergaderingen	8
V.	Slotbepalingen	8
1	Diversen	8
2	Kennisgeving van het Protocol	8
3	Aanpassing van het Protocol	9
4	Inwerkingtreding van het Protocol.....	9
5	Duur en beëindiging van het Protocol.....	9

De ondergetekenden:

DE COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS, hierna de "CREG", vertegenwoordigd door mevrouw Marie-Pierre Fauconnier, haar Voorzitster,

En,

DE AUTORITEIT VOOR FINANCIËLE DIENSTEN EN MARKTEN, hierna de "FSMA", vertegenwoordigd door de heer Jean-Paul Servais, zijn Voorzitter,

samen "de Autoriteiten" en afzonderlijk "de Autoriteit" genoemd,

Gelet op de respectievelijke opdrachten van enerzijds de FSMA, opgericht bij de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (hierna: "de wet van 2 augustus 2002"), en anderzijds de CREG, opgericht bij artikel 23 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: "de elektriciteitswet van 29 april 1999") en bij artikel 15/14 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen;

Gelet op de verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (REMIT), de verordening EU nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik (MAR), de richtlijn 2014/57/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende strafrechtelijke sancties voor marktmisbruik (MAD II), de verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters (EMIR), de richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten (MiFID) of andere wetgeving van de Europese Unie ter invoering van een samenwerking tussen de FSMA en de CREG in de toekomst;

Gelet op het feit dat elke Autoriteit in volle onafhankelijkheid en met volle verantwoordelijkheid de opdrachten dient uit te oefenen die haar bij wet zijn toevertrouwd;

Gelet op artikel 23, § 2, 4° van de elektriciteitswet van 29 april 1999 dat bepaalt dat de CREG toezicht houdt op de handelsuitwisselingen van voor de groothandel bestemde energieproducten overeenkomstig de verordening (EU) nr. 1227/2011, met eerbiediging van de respectievelijke bevoegdheden van de Belgische Mededingingsautoriteiten en de FSMA;

Gelet op het feit dat de FSMA, krachtens artikel 25, §1 van de wet van 2 augustus 2002, instaat voor de taken als bevoegde autoriteit waarvan sprake in de verordening 596/2014 en toeziet op de naleving van deze verordening en van de bepalingen genomen op basis of in uitvoering van deze verordening; dat de FSMA in dat opzicht toezicht houdt op de markten voor financiële instrumenten en transacties in financiële instrumenten op nationaal niveau; dat onder de definitie van "financiële instrumenten" derivaten van grondstoffen, zoals energie, vallen; dat de FSMA bevoegd is voor het toezicht op de transacties, orders of gedragingen betreffende energiederivaten die mogen worden verhandeld op een gereguleerde markt, een MTF of OTF; evenals financiële instrumenten die niet op een dergelijk platform mogen worden verhandeld, maar waarvan de koers of waarde afhangt van de koers of waarde van een financieel instrument (met dien verstande dat het niet uitmaakt of deze transactie, dit order of deze gedraging al dan niet gebeurt op een handelsplatform); dat het

verbod op marktmisbruik, krachtens artikel 2, §2, a), MAR, eveneens van toepassing is op spotcontracten voor grondstoffen die geen voor de groothandel bestemde energieproducten zijn, waarbij de transactie, order of gedraging van invloed is op de koers of de waarde van een financieel instrument;

Gelet op het feit dat de CREG en de FSMA sectoren controleren waartussen een verband kan zijn, is het belangrijk om ervoor te zorgen dat deze Autoriteiten samenwerken en informatie uitwisselen om een gecoördineerde en eenduidige aanpak van marktmisbruik op de groothandelsmarkten voor energie en de markten en de markten van basisproducten en derivaten te verzekeren;

Gelet op artikel 23, §2, vijfde lid van de elektriciteitswet van 29 april 1999 dat het volgende bepaalt: *"Bij de uitoefening van haar toezicht- en controleopdrachten, zoals bedoeld in het tweede lid, 4°, werkt de commissie samen met de Belgische Mededingingsautoriteiten en met de FSMA en wisselt met hen alle informatie uit en deelt de informatie mee, in voorkomend geval wederkerig, nodig en relevant voor de goede uitvoering van Verordening (EU) nr. 1227/2011 of in de gevallen voorzien of toegelaten door die Verordening. Wanneer de commissie informatie ontvangt vanwege andere autoriteiten in het kader van de uitoefening van haar toezicht-en controleopdrachten, verzekert zij hetzelfde niveau van vertrouwelijkheid als de autoriteit die ze levert, onverminderd artikel 26, § 2, eerste lid."*;

Gelet op artikel 26, § 2, eerste lid van de elektriciteitswet van 29 april 1999 dat het volgende bepaalt: *"De leden van de organen en de personeelsleden van de commissie alsook de controleurs en experts die de commissie verbinden zijn gebonden door het beroepsgeheim; zij mogen de vertrouwelijke gegevens en/of de gegevens met een persoonlijk karakter die hun ter kennis gekomen op grond van hun functie bij de commissie, aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen en onverminderd § 3 en de uitwisseling van informatie (met de reguleringsinstanties voor elektriciteit en voor gas van de gewesten en van andere lidstaten van de Europese Unie) en onverminderd artikel 16 en 17 van de Verordening (EU) nr. 1227/2011, met de Belgische Mededingingsautoriteit en met de FSMA voor de informatie, overgedragen in uitvoering van deze Verordening"*;

Gelet op artikel 75, § 1, 5^e lid van de wet betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten van 2 augustus 2002 dat het volgende bepaalt: *"In afwijking van artikel 74, eerste lid, mag de FSMA vertrouwelijke informatie meedelen binnen de grenzen van de Verordening 596/2014 en de Verordening (EU) Nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie, aan het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) en de nationale regulerende instanties bedoeld in artikel 2, punt 10, van Verordening 1227/2011, en, voor Verordening 596/2014, aan de Europese Commissie en de overige instanties bedoeld in artikel 25 van die verordening"*,

Gelet op het feit dat enkel de informatie die van betekenisvol belang en relevant lijkt te zijn om de integriteit en transparantie van de energiemarkten te verzekeren, zal worden meegedeeld; d.w.z. dat informatie enkel tussen de Autoriteiten zal worden uitgewisseld als een van de Autoriteiten redenen heeft om te denken dat er marktmisbruik wordt of werd gepleegd;

Gelet op het feit dat dit Protocol niet mag worden beschouwd als op enigerlei wijze beperkend of belemmerend voor de informele samenwerking en informatie-uitwisseling in de voorbereidende fase tussen de medewerkers van elke Autoriteit; dat dergelijke uitwisselingen onontbeerlijk zijn voor de vlotte en doeltreffende uitvoering van de toezichtopdrachten van elk van beide Autoriteiten;

Zijn het volgende overeengekomen:

I. Voorwerp en toepassingsgebied

Artikel 1.

Het onderhavige Protocol (hierna "het Protocol") heeft tot doel om de modaliteiten vast te leggen van de samenwerking tussen de CREG en de FSMA om de Autoriteiten toe te laten om van elkaars informatie en expertise gebruik te maken om de integriteit en transparantie van de energiemarkten te verzekeren, d.w.z. dat onderhavig Protocol betrekking heeft op de samenwerking tussen de Autoriteiten als een van hen redenen heeft om aan te nemen dat marktmisbruik wordt of werd gepleegd.

Artikel 2.

De Autoriteiten verbinden zich ertoe naar best vermogen samen te werken om de integriteit en transparantie van de energiemarkten te verzekeren. Deze samenwerking te goeder trouw impliceert met name dat de Autoriteiten:

- informatie uitwisselen over marktmisbruik volgens de hierna omschreven modaliteiten;
- elkaar raadplegen wanneer hun interventies, ook als het gaat om teksten met regelgevende strekking, interfereren met de toezichtsbevoegdheden van de andere Autoriteit;
- overleg plegen wanneer de regelgeving niet duidelijk bepaalt welke Autoriteit over een specifieke bevoegdheid beschikt;
- elkaar bijstand verlenen, met name op het vlak van methodologische ondersteuning of het bijdragen van deskundigheid over de verschillende wetteksten of de behandeling van marktmisbruik;
- informatie uitwisselen, elkaar raadplegen en onderling overleg plegen om een geharmoniseerde toepassing te verzekeren van de toepasselijke regelgevingen om de integriteit en transparantie van de energiemarkten te verzekeren.

Wanneer een Autoriteit deelneemt aan activiteiten van de toezichthoudende autoriteiten van ESMA of ACER en vaststelt dat de kwestie die er zal worden onderzocht interfereert met de toezichtsbevoegdheden van de andere Autoriteit, brengt zij die andere Autoriteit daarvan onmiddellijk op de hoogte voor zover de informatie relevant en kennelijk noodzakelijk is voor de andere Autoriteit.

II. Samenwerkingsvormen

1 Spontane informatieoverdracht

Artikel 3.

Elke Autoriteit deelt aan de andere Autoriteit de informatie mee die zij verkrijgt in het kader van de uitoefening van haar wettelijke opdrachten, indien die informatie haar nuttig, belangrijk of relevant

lijkt voor de uitoefening van de toezichtsbevoegdheden van de andere Autoriteit inzake integriteit en transparantie van de energiemarkten, ook als daartoe geen formeel verzoek werd ingediend.

Wanneer een van beide Autoriteiten pogingen tot marktmisbruik of marktmisbruik vaststelt op de markten die onderworpen zijn aan de controle van beide Autoriteiten of van een van beide Autoriteiten, verbinden de Autoriteiten zich ertoe om elkaar daarover te informeren en alle nuttige informatie tijdig aan elkaar door te geven.

Elke Autoriteit waakt over de relevantie van de meegedeelde informatie ten aanzien van de op nationaal en Europees niveau toepasselijke wet- en regelgeving.

2 Informatieverzoek

Artikel 4.

Elke Autoriteit kan een informatieverzoek richten aan de andere Autoriteit indien zij denkt dat die andere Autoriteit mogelijk over informatie beschikt die relevant is voor de uitoefening van de opdrachten van de eerste Autoriteit inzake integriteit en transparantie van de energiemarkten. Elke Autoriteit die een dergelijk verzoek ontvangt, geeft gevolg aan dat verzoek. Indien zij van mening is dat zij de gevraagde informatie niet kan verstrekken, geeft zij daarvoor de redenen op.

Elke Autoriteit die bij de andere Autoriteit een verzoek om informatie indient, verstrekt die Autoriteit alle nuttige gegevens om haar in staat te stellen de nodige gegevens met kennis van zaken door te geven.

3 Raadpleging en bijstand

Artikel 5.

Elke Autoriteit die bij de andere Autoriteit een verzoek om advies of bijstand indient om de integriteit en transparantie van de energiemarkten te verzekeren, verstrekt die Autoriteit alle nuttige elementen om haar in staat te stellen met kennis van zaken advies te geven. Indien de Autoriteit die het verzoek heeft ontvangen van mening is dat zij niet kan voldoen aan het verzoek om advies of bijstand, geeft zij daarvoor de redenen op.

III. Nadere regels voor samenwerking

1 Informatie-, raadplegings- en bijstandsverzoek

Artikel 6.

Een informatie-, raadplegings- of bijstandsverzoek zal in principe schriftelijk worden geformuleerd. De aanvraag bevat de gevraagde informatie, het gevraagde advies of de gevraagde bijstand evenals een algemene beschrijving van de context van het verzoek en de doelstellingen die de verzoekende Autoriteit nastreeft met vermelding van de relevante wettelijke referenties.

In het verzoek neemt de verzoekende Autoriteit de termijn op waarbinnen ze de gevraagde informatie, het gevraagde advies of de gevraagde bijstand wenst te ontvangen en in voorkomend geval motiveert ze de hoogdringendheid.

2 Communicatiemiddelen

Artikel 7.

Elke communicatie uit hoofde van artikel 3, 4 en 5 van dit Protocol wordt in principe opgenomen in een brief die de Voorzit(s)ter of een lid van het Directiecomité van de respectieve Autoriteiten hebben ondertekend. Deze brief wordt in de vorm van een elektronisch bestand naar het e-mailadres verstuurd van de persoon die elke Autoriteit heeft aangesteld voor de uitvoering van dit Protocol. Elke Autoriteit moet een wijziging van het e-mailadres zo spoedig mogelijk aan de andere Autoriteit meedelen.

Elke communicatie van vertrouwelijke informatie tussen Autoriteiten wordt beschermd door een geschikt codeersysteem.

3 Gebruik van de in het kader van dit Protocol verkregen informatie

Artikel 8.

Onverminderd zaken die onder het strafrecht vallen, zullen de met toepassing van dit Protocol verleende bijstand en/of verstrekte informatie door de andere Autoriteit uitsluitend gebruikt worden om haar regulerings-, toezichts-, controle- en sanctieopdrachten te verrichten voor zover de uitoefening van deze functies tot doel heeft de integriteit en transparantie van de energiemarkten te verzekeren.

De uit hoofde van dit Protocol verleende adviezen zullen door de andere Autoriteit uitsluitend gebruikt worden met het oog op de doelstellingen die vooraf zijn vastgelegd door de verzoekende Autoriteit.

Als de verzoekende Autoriteit de informatie of adviezen die haar zijn verstrekt in het kader van het Protocol wil gebruiken voor een doelstelling die niet wordt vermeld in de eerste paragraaf, moet zij hiervoor vooraf schriftelijke toestemming krijgen van de aangezochte Autoriteit.

4 Vertrouwelijkheid

Artikel 9.

Alle inlichtingen die de Autoriteiten krachtens de wet of uit hoofde van het Protocol ontvangen, zijn onderworpen aan de wettelijke bepalingen over het beroepsgeheim die van toepassing zijn op de Autoriteiten.

Elke Autoriteit zet de nodige en passende middelen in om de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde informatie en de verleende bijstand te beschermen.

De verzoekende Autoriteit maakt de niet-openbare informatie en documenten die haar in het kader van onderhavig Protocol zijn verstrekt niet bekend, tenzij die bekendmaking noodzakelijk is om in te gaan op het verzoek of als reactie op een bindend verzoek. Bij een bindend verzoek brengt de verzoekende Autoriteit de aangezochte Autoriteit op de hoogte voordat zij op dat verzoek ingaat en bepalen beide Autoriteiten samen de passende modaliteiten voor de bekendmaking.

IV. Periodieke bilaterale vergaderingen

Artikel 10.

De personen die elke Autoriteit heeft aangesteld om dit Protocol uit te voeren, zullen regelmatig en minstens om de zes maanden bilaterale vergaderingen organiseren die beurtelings plaatsvinden in de lokalen van één van de Autoriteiten. Wanneer er om de samenwerking en/of coördinatie te verzekeren niet kan gewacht worden tot de halfjaarlijkse bilaterale vergadering, organiseren de Autoriteiten een ad-hocvergadering. Naast de personen die de Autoriteit heeft aangesteld, zullen deze vergaderingen ook worden bijgewoond door alle leden van de diensten van de Autoriteiten waarvan de aanwezigheid, in het licht van de agenda van de vergadering, noodzakelijk wordt geacht om de doelstellingen van dit Protocol te bereiken.

De aangestelde persoon van de Autoriteit bij wie de vergadering plaatsvindt, stelt de dagorde en het verslag van de vergadering op in overleg met de andere Autoriteit.

Tijdens deze vergaderingen maken de Autoriteiten een stand van zaken op van hun relaties en van de initiatieven die in het kader van dit Protocol zijn genomen en bespreken zij elke kwestie die daarmee verband houdt.

De Autoriteiten onderhouden betrekkingen via de aangestelde personen, tenzij daar in onderling akkoord anders over wordt beslist.

V. Slotbepalingen

1 Diversen

Artikel 11.

De Autoriteiten aanvaarden dat het Protocol niet kan dienen als grondslag voor een aansprakelijkheidsvordering of voor andere rechtsvorderingen. Het Protocol verleent geen enkel recht aan derden.

Artikel 12.

Geen enkel artikel van het Protocol mag worden opgevat als een bepaling die afwijkt van de wet of die verplichtingen meebrengt die strijdig zijn met de wet.

Artikel 13.

De verwijzingen in het Protocol naar bepalingen van de regelgeving gelden als verwijzingen naar de inhoud van die bepalingen, voor zover het doel van die bepalingen niet werd gewijzigd sedert de datum van inwerkingtreding van het Protocol.

2 Kennisgeving van het Protocol

Artikel 14.

De CREG en de FSMA publiceren dit samenwerkingsprotocol op hun website.

3 Aanpassing van het Protocol

Artikel 15.

De Autoriteiten kunnen, op vraag van één van hen, samenkomen om het Protocol aan te passen. Het Protocol zal door de Autoriteiten worden gewijzigd met schriftelijke wederzijdse toestemming.

Bij een belangrijke wijziging van de wetgeving, de praktijk of de marktvoorwaarden die een impact kan hebben op de toepassing van dit Protocol, zullen de Autoriteiten elkaar tijdig raadplegen om de tekstherziening van het Protocol te onderzoeken.

4 Inwerkingtreding van het Protocol

Artikel 16.

Het Protocol treedt in werking op de datum van ondertekening ervan door de Autoriteiten.

5 Duur en beëindiging van het Protocol

Artikel 17.

Het Protocol wordt gesloten voor onbepaalde duur.

Elke Autoriteit kan het Protocol beëindigen door haar intentie daartoe via aangetekende brief met ontvangstbevestiging mee te delen aan de andere Autoriteit.

De beëindiging gaat in na afloop van een termijn van 6 maanden vanaf de datum waarop de andere Autoriteit de opzegging ontvangen heeft.

Gedaan te Brussel, in twee exemplaren, op 27 januari 2017,

Voor de CREG,

Voor de FSMA,

Mevrouw Marie-Pierre Fauconnier,
Voorzitster van het Directiecomité

De heer Jean-Paul Servais,
Voorzitter van het Directiecomité